

**Міністру освіти і науки України
Шкарлету Сергію Миколайовичу**

Шановний Сергію Миколайовичу!

Трудовий колектив Науково-дослідного інституту українознавства змушений звернутися до Вас через неприйнятну, абсурдну ситуацію, яка склалася у Науково-дослідному інституті українознавства МОН України та яка загрожує йому зникненням.

Упродовж 2009 –2014 рр. інститут мав статус «національний», який після реорганізації НДІУВІ на НДІУ Кабінет Міністрів України йому не повернув (не відновив). Тоді ж посадові оклади наукових працівників НДІУ, що раніше прирівнювалися до окладів наукових працівників НАНУ, були прирівняні до окладів педагогічних та науково-педагогічних працівників. Це суттєво погіршило оплату праці та негативно відбилося на подальшій роботі трудового колективу, спровокувало зростання плинності кадрів та ускладнило кадрове забезпечення НДІУ.

Упродовж останніх 7 (!) років штатні працівники Інституту працюють періодично на не повних ставках (від 0,25 і вище), змушені йти у неоплачувані відпустки, економити на всьому (їжі, ліках, транспортних послугах...). Через відсутність заощаджень багато наших працівників не мають можливості провести відпустку за межами свого регіону (що є важливим соціокультурним та соціально-економічним показником), оздоровитися у спеціальних закладах можуть лише ті українознавці, хто має додатковий дохід, або матеріальну допомогу від родичів. У січні – лютому 2021 р. ми працювали на 0,375 ставки, а з 1 березня – на 0,625.

Середня заробітна платня науковців НДІУ упродовж січня–лютого 2021 р. становила 3518 грн, упродовж 2021 р. – 5600 грн (з урахуванням зарплат директора НДІУ та заступника директора НДІУ). Це менше, ніж запроваджена в Україні мінімальна заробітна плата. Виходячи з того, що у січні–липні 2021 р. прожитковий мінімум становить в Україні 2270 грн, зарплати багатьох науковців НДІУ (насамперед тих, що мають дітей), не покривають навіть мінімальних прожиткових потреб працівника.

Потреби НДІУ на 2021 р. становили 10313,7 тис. грн, а граничні витрати – 5414,9 тис. грн. Фактичне фінансування НДІУ становить 4687,6 тис. грн., що менше граничних витрат на 727,3 тис. грн. Інститут має заборгованість по ЄСВ – 51 тис. грн. та за теплопостачання – 44 тис. грн (на 1 липня 2021 р.)

Одним з наслідків такого фінансування є стрімке зменшення чисельності працівників інституту за останні 7 років. Промовистим фактом є такий: у роки президентства В. Януковича у НДІУ працювало близько 130–165 осіб, а тепер науковий склад становлять 42 працівники (включно з сумісниками), або 22 (двадцять дві) штатні одиниці!

У ситуації, коли пересічний малокваліфікований працівник (сторож, двірник, прибиральниця) одержує у Києві зарплатню не меншу, а часом навіть більшу, ніж науковець НДІУ з вченим ступенем, зберегти працевдатний колектив неможливо, реальною є перспектива зникнення НДІУ. Говорити про передбачене Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (п. 1 ст. 36) «підвищення престижності професії наукового працівника» чи про «стимулювання залучення талановитої молоді до наукової і науково-технічної діяльності та підвищення кваліфікації наукових працівників» не доводиться. Талановита молодь приходить працювати до НДІУ, але за деякий час звільняється через надто низький рівень зарплатні.

Через плинність кадрів, звільнення працівників, постійний пошук додаткових джерел для виживання, виконання певних НДР перебуває під загрозою, здійснюється не у повному обсязі. Це автоматично призводить до погіршення конкурентних можливостей наших авторських колективів на конкурсах Проєктів НДР. У тому ж напрямку діють ще декілька чинників, один з яких безпосередньо пов'язаний з низькою зарплатнею українознавців НДІУ. Адже для опублікування статей в авторитетних зарубіжних наукових періодичних виданнях та книг в авторитетних наукових видавництвах зарубіжжя потрібно витратити суттєву частину власної заробітної платні, а робити це у нас немає можливості. Нам доводиться відмовлятися від пропозицій міжнародних наукових видань подавати наші статті для рецензування та оприлюднення навіть на пільгових умовах. У відповідь на ці пропозиції нам соромно казати, що немає можливості переказати порівняно невелику суму коштів за мірками зарубіжних науковців та видавців.

Тривалий час для нас існує небезпека втратити приміщення НДІУ, яке, нагадаємо, за цільовим розпорядженням Кабінету Міністрів України № 639-р від 16.11.2002 р. було передане саме для Інституту українознавства, який має велике ідеологічне і політичне значення, і який мав би відігравати провідну роль у планах МОН України щодо організації та впровадження національно-патріотичного виховання громадян України (особливо в умовах агресії РФ проти України). Про необхідність залучення НДІУ до відповідної Програми МОН України адміністрація і профком НДІУ неодноразово інформували відповідні підрозділи міністерства.

У зв'язку з тим, що НДІУ є бюджетною установою і має відповідно до Положення про НДІУ функції та завдання, що виходять за межі виконання конкурсних НДР, він потребує базового фінансування. У 2019 р. Інститут пройшов атестацію, проте базового фінансування не отримав. На зустрічах з керівниками МОН України (зокрема на зустрічі з Вами) було погоджено, що питання базового фінансування буде розв'язано. Перший заступник Міністра освіти і науки Кизим Микола Олександрович у січні 2021 р. повідомив нас, що питання базового фінансування буде позитивно вирішено упродовж першого кварталу 2021 р. Проте до сьогодні це питання не розв'язано. Прикро констатувати, що, надійного оперативного зв'язку з МОН України налагодити до кінця червня нам не вдалося.

Після двотижневого інформування українського суспільства про нашу ситуацію (через ЗМІ), ми швидко знайшли розуміння проблеми серед політично активної частини суспільства, відчули стурбованість і бажання підтримати нас з

боку низки громадських організацій та трудових колективів. Ми переконалися у тому, що Інститут українознавства знають, наші публікації в електронних інформаційних ресурсах запотребовані широкими верствами українського суспільства та зарубіжними читачами.

Шановний пане Міністре! Трудовий колектив НДІУ звертається до Вас із проханням невідкладно вжити першочергових заходів задля порятунку НДІУ, зокрема:

1. Надати НДІУ додаткове фінансування на 2021 р.
2. Передбачити та надати НДІУ базове фінансування з 1 січня 2022 р.

З надією на порозуміння,

за дорученням трудового колективу

Голова зборів трудового колективу НДІУ

Чирков О.А.